

Підвищення професійної
кваліфікації у Німеччині

Funded by

German Office for international Cooperation
in Vocational Education and Training

on the basis of a Decision
by the German Bundestag

1. Визначення
2. Форми підвищення професійної кваліфікації
3. Формальні пропозиції для професійного зростання
4. Інші формальні програми
5. Нормативно-правова база (Закон про професійне навчання з поправками від 2020 року)
6. Фінансування (витрати та вигоди)
7. Неформальне підвищення кваліфікації: ринок пропозицій
8. Участь у підвищенні кваліфікації

1. Визначення

Що розуміють під підвищенням професійної кваліфікації?

- ▶ Будь-яка форма організованого навчання, орієнтованого на професію, що базується на здобутій професійній освіті,
- ▶ яке поглиблює, розширює або оновлює знання, вміння та навички,
- ▶ яке зазвичай завершується видачею свідоцтва або сертифіката про підвищення кваліфікації.

Продовження чи поновлення професійного навчання після завершення початкового етапу навчання різної тривалості.

2. Форми підвищення професійної кваліфікації

Як здійснюється підвищення професійної кваліфікації?

Формальна освіта

- ▶ Спеціальні програми технічного та професійного підвищення кваліфікації в межах державної системи освіти:
 - ▶ курси майстрів/техніків та фахівців з економіки та організації виробництва
 - ▶ курси у межах програми перепідготовки

Неформальна освіта

- ▶ Навчальні програми поза формальним навчальним планом для особистої та соціальної освіти
 - ▶ організовані роботодавцем чи індивідуально
 - ▶ Курси та навчальні програми
 - ▶ Короткострокові заходи, такі як лекції, семінари, практичні заняття, тренінги та інструктажі
 - ▶ Можливо, симпозиуми/конгреси/конференції

Інформальна освіта

- ▶ Упродовж усього життя через безпосередній вплив/джерела навколишнього життя та повсякденного досвіду
 - ▶ Робочі будні, колеги по роботі
 - ▶ Приватні контакти, засоби масової інформації,
 - ▶ читання спеціальної літератури тощо.

3. Формальні пропозиції для професійного зростання

DQR 5	DQR 6		
Спеціалізоване підвищення кваліфікації	Підвищення кваліфікації на звання майстра	Підвищення кваліфікації для професійного зростання у технічній сфері	Підвищення кваліфікації для професійного зростання у комерційній сфері
наприклад, сертифікований фахівець - IT-фахівець, сервісний технік, кухар-дієтолог, працівник з експлуатації обладнання вітроенергетичних установок/вітроелектростанцій, консультант із житлових питань (ТПП)	наприклад, бакалавр-професіонал*, майстер сільськогосподарського виробництва, майстер-кухар, майстер ресторанного обслуговування, майстер-електротехнік	наприклад, бакалавр-професіонал*, технік-механік у сільському господарстві, харчовий технолог, технік з експлуатації будівель	наприклад, Bachelor Professional* (бакалавр-професіонал*), Fachagrарwirt/in Rechnungswesen (фахівець з бухгалтерського обліку в сільському господарстві), Wirtschaftsfachwirt/in (економіст із середньою освітою), Industriefachwirt/in, (фахівець з економіки та організації промислового виробництва), Medien- und Verlagsfachwirt/in (спеціаліст зі ЗМІ та видавничої справи), Bilanzbuchhalter/in (фахівець з фінансової звітності)

* з кінця 2020 року можна використовувати окремо або разом зі старою назвою

3. Формальні пропозиції для професійного зростання

DQR 7

Підвищення кваліфікації просунутого рівня

наприклад, Master Professional* (магістр-професіонал*), Technische/r Betriebswirt/in (інженер-економіст), Kaufmännische/r Betriebswirt/in (економіст), Geprüfte/r Berufspädagoge/in* (сертифікований викладач виробничого навчання)

Академічна магістерська програма в університеті/вищій школі прикладних наук

наприклад, Master of Science (M. Sc.) (магістр наук) Agrartechnik (агротехніка), M.Sc. Lebensmitteltechnologie (харчові технології), M.Sc. Business Administration (ділове адміністрування), M.Sc. Green Electronics («зелена електроніка»)

DQR 8

Здобуття наукового ступеня в університеті прикладних наук

z. B. Promovierte/r Agrarwissenschaftler/in (Dr. Agr.) (доктор сільськогосподарських наук), Promovierte/r Ökonom/in (Dr. oec.) (доктор економічних наук), Promovierte/r Ernährungswissenschaftler/in (Dr. oec. Troph.) (доктор наук у галузі дієтології), Promovierte/r Ingenieur/in (Dr. Ing.) (доктор технічних наук)

* з кінця 2020 року можна використовувати окремо або разом зі старою назвою

4. Інші формальні програми

DQR 3-6

Перепідготовка:
Отримання нової професійної кваліфікації, відмінної від тієї, якої навчалися і за якою працювали раніше

- ▶ за станом здоров'я або з причин, пов'язаних із ситуацією на ринку праці
- ▶ як правило, скорочення періоду навчання на одну третину

Надолуження шкільних знань і професійної підготовки (= т.зв. другий шлях освіти)

- ▶ навчання без відриву від виробництва або очна форма навчання
- ▶ також можливе набуття права на вступ до вищого навчального закладу (= атестат зрілості)

Набуття часткової кваліфікації

- ▶ після отримання декількох часткових кваліфікацій: можливе складання випускного іспиту у відповідній палаті

Подальша наукова підготовка у вишах і дослідницьких інститутах

- ▶ на основі добутої першої професійної освіти та практичного досвіду роботи
- ▶ призначено для людей, які мають роботу, і орієнтовано на наявний професійний досвід

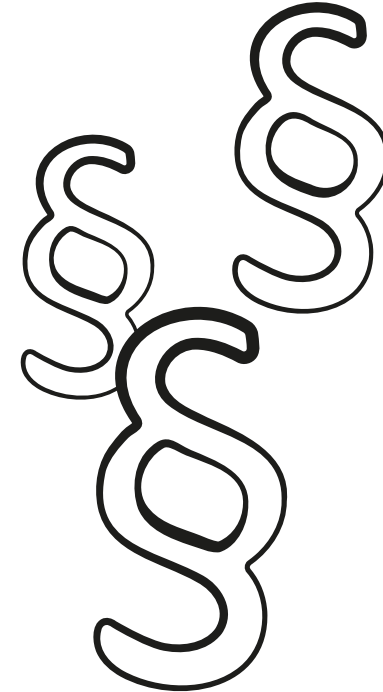

5. Нормативно-правова база

Закон про професійне навчання з поправками від 2020 року

Прийняття системи чітко визначених ступенів навчання:

- ▶ Мета:
 - ▶ **DQR 5:** обсяг навчання не менше 400 годин, прийом на навчання на основі DQR 4 підтвердження поглиблення/розширення наявних компетенцій
 - ▶ **DQR 6:** обсяг навчання не менше 1200 годин, прийом на навчання на основі DQR 4 підтвердження здатності виконувати управлінські та лідерські завдання
 - ▶ **DQR 7:** подальші 1 600 годин навчання, прийом на навчання на основі DQR 6 підтвердження здатності до відповідального керівництва організаціями, працювати над новими, комплексними проблемами, розробляти процеси та продукцію.
- ▶ Визначення екзаменаційних правил для курсів підвищення професійної кваліфікації
- ▶ Співвідношення відповідних кваліфікацій з Німецькою рамкою кваліфікацій (DQR)
- ▶ Порівнюваність та співставність освітніх і професійних кваліфікацій

6. Фінансування

Підвищення професійної кваліфікації: витрати та вигоди

Витрати

- ▶ Оскільки вигоду отримують як приватні особи і компанії, так і держава та суспільство загалом, фінансування розподіляється порівну між цими трьома гравцями (→ змішане фінансування)
- ▶ Численні програми державного фінансування, особливо в галузі нових технологій.

Вигоди для: держави та суспільства

- ▶ Позитивний вплив на економічне зростання, технічний прогрес і зайнятість населення
- ▶ Це збільшує податкові надходження і скорочує соціальні витрати
- ▶ Підвищення економічної конкурентоспроможності економіки на світовому ринку, зокрема на тлі браку кваліфікованих працівників, демографічних змін і цифровізації.

6. Фінансування

Підвищення професійної кваліфікації: витрати та вигоди

Вигоди для: підприємств

- ▶ **В економічному плані:** позитивний вплив на економічні показники підприємств щодо:
 - ▶ продуктивності
 - ▶ якості
 - ▶ інновацій на робочому місці
 - ▶ обсягу зайнятості
 - ▶ економічної стійкості компанії з урахуванням технологічного прогресу і зростаючої глобалізації.
- ▶ **У соціальному плані:**
 - ▶ підвищення задоволеності працівників
 - ▶ лояльність до підприємства

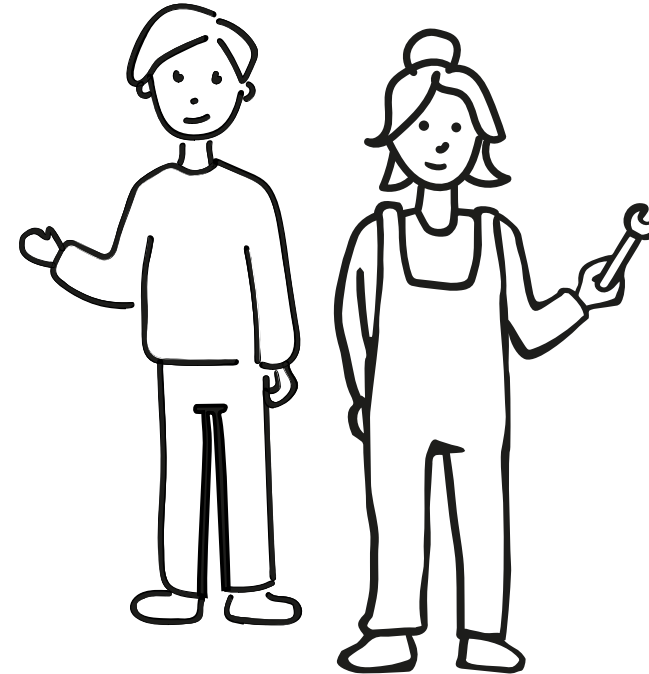

6. Фінансування

Підвищення професійної кваліфікації: витрати та вигоди

Вигоди для: окремих осіб/колективу

- ▶ Позитивний вплив на:
 - ▶ дохід
 - ▶ трудову зайнятість
 - ▶ професійний і особистісний розвиток
 - ▶ здоров'я
 - ▶ задоволеність роботою і, отже, задоволеність життям
- ▶ розкриття індивідуального потенціалу професійного розвитку
- ▶ збереження працездатності

7. Неформальне підвищення кваліфікації: ринок пропозицій

Хто уповноважений надавати освітні послуги з підвищення кваліфікації? Хто акредитує?

- ▶ Великі підприємства організують більше половини заходів з підвищення кваліфікації.
- ▶ Крім того, існує понад 20 000 постачальників відповідних послуг:
 - ▶ державні органи
 - ▶ вищі навчальні заклади та дослідницькі інститути
 - ▶ церкви
 - ▶ палати
 - ▶ профспілки
 - ▶ об'єднання роботодавців
 - ▶ фонди та благодійні організації
 - ▶ комерційні/приватні постачальники освітніх послуг (28 % у 2025 році) та інші.
- ▶ Диференціація: суспільно-правові регульовані та субсидовані/нерегульовані, не субсидовані пропозиції
- ▶ Для надання послуг у субсидованій сфері потрібна, як правило, ліцензія від державних органів або палат (обмежена терміном: організація – 5 років, захід – 3 роки)
- ▶ Сертифікація системи менеджменту якості зазвичай не потрібна, але широко поширена, наприклад, відповідно до ISO 9000 і далі або ISO 29990.
- ▶ Перевірка та сертифікація приватними органами з сертифікації, право на проведення сертифікації ISO передбачає акредитацію Німецьким органом з акредитації (DAKks)

8. Участь у підвищенні кваліфікації

Точна статистика неможлива

Держава

(федерація, федеральні
землі, муніципалітети)

Численні програми підтримки
професійного зростання

1,08 млрд € для сприяння
професійному зростанню у 2024 році

У 2024 році – сприяння **320 216**
зарахуванням у заходи з професійного
підвищення кваліфікації відповідно до
SGB II та SGB III

8. Участь у підвищенні кваліфікації

46,4 млрд € загальних інвестицій з боку підприємств у 2022 році*

З них
24,4 млрд €
прямі витрати

та
22 млрд €
непрямі витрати

підприємства

44 % німецьких підприємств у 2024 році взяли участь у програмах підвищення кваліфікації (через взяття на себе витрат і/або звільнення від роботи на час участі) тільки **34 %** в 2020 році (пандемія коронавірусу)

97 % великих підприємств і
34 % малих підприємств брали участь у 2024 році

29 % працівників брали участь у заходах з підвищення кваліфікації у 2022 році

* <https://www.iwkoeln.de/studien/susanne-seyda-sabine-koehne-finster-thomas-schleiermacher-investitionsvolumen-auf-hoehchststand.html>

8. Участь у підвищенні кваліфікації

52 % дорослого населення (віком 18-64 роки) у 2022 році взяли участь у заходах з підвищення кваліфікації

48 % дорослого населення взяло участь у підвищенні кваліфікації на базі підприємства у 2022 році

8 % населення брало участь в індивідуальному підвищенні кваліфікації, орієнтованому на професію у 2022 році

Фізичні особи

Участь значно збільшується з підвищенням рівня шкільної освіти або кваліфікації

80 016 осіб пройшли підвищення кваліфікації у 2024 році

Цю презентацію та інші презентації, а також інформацію про німецьку професійну освіту та міжнародне співробітництво в галузі професійної освіти див. на нашому сайті:

www.govet.international

Джерела

- ▶ Інформаційно-аналітичний звіт BIBB ([посилання](#))
- ▶ Звіт про професійне навчання ([посилання](#))
- ▶ КМК ([посилання](#))
- ▶ Портал даних BMFTR ([посилання](#))
- ▶ Статистика Федерального статистичного відомства у сфері професійної освіти ([посилання](#))

GOVET at BIBB

Friedrich-Ebert-Allee 114-116
53175 Bonn, Germany

govet@bibb.de

+49 228 107 1818

www.govet.international